

TULLIN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2016

TULLI
TULL
CUSTOMS

24.2.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1	Toimintakertomus.....	3
1.1	Johdon katsaus	3
	Ulkomaankaupan toimintaympäristön kehitys	3
	Tullin resurssikehitys	3
	Keskeisimpiä tehtävä- ja organisaatiomuutoksia	4
1.2	Tuloksellisuus	5
1.3	Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	8
1.4	Toiminnallinen tehokkuus	13
	Tuottavuus ja taloudellisuus	13
	Maksullisen toiminnan kannattavuus	15
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	21
	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkissuoritteet	21
	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	22
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	25
1.7	Tilinpäätösanalyysi	29
	Rahoituksen rakenne ja talousarvion toteutuminen	29
	Tuotto- ja kululaskelma	29
	Tase	30
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma 2016	31
1.9	Arviointien tulokset	32
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä ja epäsäännönmukaisuuksista	33
2	Tullin talousarvion toteumalaskelma	34
3	Tullin käytössä olevat valtuudet	36
4	Tullin tuotto- ja kululaskelma.....	37
5	Tullin tase.....	38
6	Liitetiedot.....	40
7	Allekirjoitukset	57

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

ULKOMAANKAUPAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Valtiovarainministeriön 22.12.2016 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymin ennustettiin kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2016 (vuonna 2015 kasvua oli 0,3 %). Ennusteen toteutuessa muutos olisi selvästi positiivinen usean vuoden laskun tai ennallaan säilymisen jälkeen. Tilastokeskuksen vuotta 2016 koskevien ennakkotietojen julkaisupäivä on 1.3.2016, joten siinä julkaistavat tilastot eivät ehtineet mukaan tähän toimintakertomukseen.

Tullin ennakkotietojen mukaan Suomen tavaraviennin arvo laski 4 % vuonna 2016. Vienti oli arvoltaan 51,7 miljardia euroa. Tuonnin arvo puolestaan pysyi edellisvuoden tasolla olleen arvoltaan 54,6 miljardia euroa. Tulli julkaisee ulkomaankaupan yksityiskohtaiset tiedot viime vuodelta 28.2.2017.

Kauppataseen alijäämä kasvoi viime vuonna huomattavasti verrattuna edellisvuoteen. Ennakkotietojen mukaan kauppataase jäi 2,9 miljardia euroa alijäämäiseksi vuonna 2016 alijäämän ollessa 613 miljoonaa euroa vuonna 2015 (alijäämä oli 1,8 miljardia euroa vuonna 2014 ja 2,4 miljardia euroa vuonna 2013). Alijäämä EU-maiden kanssa käydyssä kaupassa kasvoi kuitenkin 3,3 miljardiin euroon edellisvuoden 2,3 miljardista eurosta samalla kun EU-maiden ulkopuolisten maiden kanssa kaupan ylijäämä laski 415 miljoonaan euroon edellisvuoden 1,7 miljardista eurosta.

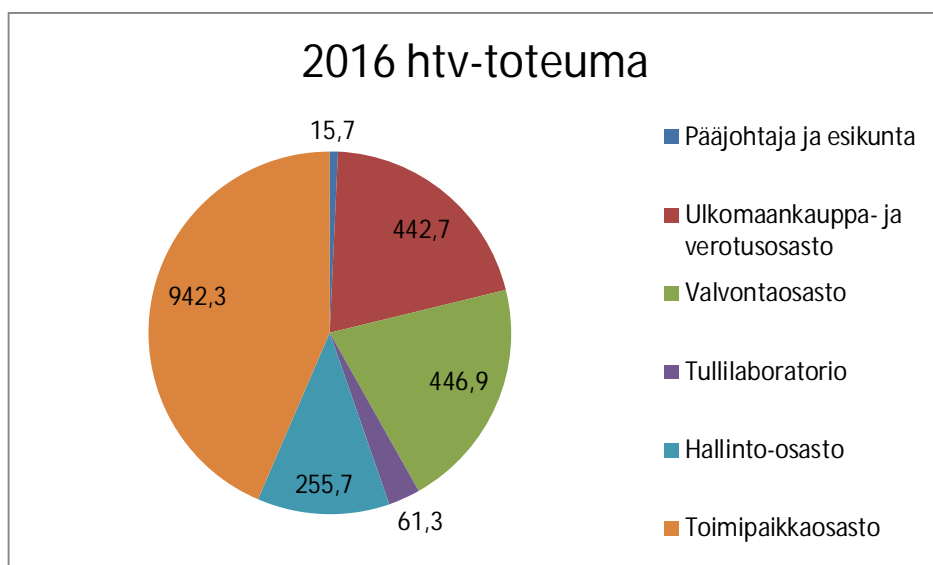
EU-maiden osuus Suomen viennistä pysyi edellisvuoden tasolla olleen 59,2 % ja samoin tuonnissa EU-maiden osuus pysyi samalla tasolla kuin edellisvuonna olleen 62,2 %. EU-maiden ulkopuolelle suuntautuvan kaupan osuudet laskivat vastaavasti ulkokaupan osuuden ollessa viennistä 40,8 % (41 % vuonna 2015) ja tuonnista 37,8 % (37,5 % vuonna 2015).

Tullin transitokuljetustilaston mukaan Suomesta vietiin kauttakulkuna Venäjälle 714 tuhatta tonnia transitotavaraa vuonna 2016. Transiton tonnimäärä laski 9 % edellisvuoteen verrattuna. Transitokuljetusten määrä on laskenut vuodesta 2011 lähtien; vuonna 2015 laskua oli 39 %, 2014 reilu viidennes ja vuonna 2013 19 %. Transitokuljetusten tavararyhmittäinen jakauma ei juuri muuttunut edellisvuodesta, kemianteollisuuden tuotteet, teollisuuden koneet ja laitteet, tekstiilit, vaatteet ja jalkineet sekä elintarvikkeet olivat tonnimäärältään suurimmat tavararyhmät vuonna 2016 edellisvuoden tapaan. Transitotilasto sisältää Suomen ulkomaankauppatilastoon sisältyvät tiedot maantiekuljetuksista, jotka viedään transitotavarana Suomen läpi itärajan yli tärkeimpien rajanylityspaikkojen kautta. Transito- eli kauttakuljetustavarat tulevat Suomen tullirajalle, josta ne passitetaan maanteitse Venäjälle niitä Suomen tullialueella tullaamatta.

TULLIN RESURSSIKEHITYS

Tullin henkilötyövuosien määrä laski edellisvuoden toteumasta 2 202 ollen 2 165 HTV ilman ylitöitä ja varallaoloa. Henkilötyövuosimäärä on laskenut voimakkaasti viime vuosina; vuonna 2006 ennen valtionhallinnon tuottavuusohjelman käynnistymistä vastaava luku oli yli 400 HTV suurempi. Vähennyksen keskeisimpänä taustana on ollut valtion tuottavuusohjelman ja palveluiden digitalisoimisen lisäksi myös määrärahojen niukkuus.

Tullin henkilöstöstä miltei puolet sijoittui toimipaikkaosastolle tullitoimipaikkoihin. Viidennes henkilöstöstä sijoittui kumpaankin sekä valvontaosastolle että ulkomaankauppa- ja verotusosastolle. Tullilaboratorioon sijoittui 3 % ja hallintoon ja esikuntaan sijoittui yhteensä 12 % henkilöstöstä.

Tullin talousarviokehys vuodelle 2016 oli lisätalousarvioineen 172 251 000 euroa (170 776 000 euroa vuonna 2015). Määrärahoja lisäsi tietojärjestelmien kehittämisohjelman rahoitus 5,4 miljoonaa euroa sekä tullilain 20 § mukaisten ilmaisten valvontatilojen muuttuminen maksullisiksi toukokuussa 2016 (1,9 miljoonaa euroa); ilman näitä eriä määrärahat olisivat vähentyneet selvästi. Nettomenot olivat 170,6 miljoonaa euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha oli 12,2 miljoonaa euroa, josta sidottujen ICT-hankkeiden ja laiteinvestointien osuus oli noin 4,5 miljoonaa euroa.

KESKEISIMPIÄ TEHTÄVÄ- JA ORGANISAATIOMUUTOKSIA

Autoverotus ja valmisteverotus siirrettiin 1.1.2017 verohallinnon tehtäväksi Sipilän hallitusohjelman päätöksen mukaisesti. Verohallinto käyttää Tullin verotuksen ja veronkannon tietojärjestelmiä auto- ja valmisteverotuksen hoitamiseksi, kunnes Verohallinnossa käynnissä oleva Valmistietojärjestelmähanke on valmis käsittelemään auto- ja valmisteverotuksen suunnitelman mukaisesti 1.1.2020. Tulli kantaa kuitenkin jatkossakin valmisteveroja esimerkiksi matkailijoilta, joilla on EU:n ulkopuolelta tullattavia valmisteveron alaisia tavaroita ja yrityksiltä, jos tullimenettelyssä katoaa valmisteveron alaista tavaraa, esimerkiksi alkoholia tullivarastosta.

Vuoden 2017 aikana valmistellaan maahantuonnin arvonlisäverotuksen siirtäminen Tullista Verohallintoon alkaen 1.1.2018, jossa tavoitteena on, että Verohallinto huolehtii rekisteröityjen ALV-velvollisten maahantuonnin arvonlisäverotuksesta ja Tulli hoitaa edelleen muiden asiakkaiden maahantuonnin arvonlisäverotuksen.

Valtiovarainministeri Petteri Orpo ja sisäministeri Paula Risikko asettivat 27.9.2016 Anneli Tainan selvityshenkilöksi selvittämään Tullin hallinnollista asemaa ja ohjausta. Selvitys koski erityisesti Tullin sisäisen turvallisuuden tehtävien ohjauksen järjestämistä. Anneli Taina luovutti raporttinsa 2.12.2016, jossa hän ehdotti Tullin säilyttämistä itsenäisenä virastona mutta siirtämistä sisäministeriön alaiseksi kuitenkin siten, että verotukseen, veropolitiikkaan ja yleiseen tullipolitiikkaan liittyvän lainsäädännön valmistelutehtävistä vastaa jatkossakin valtiovarainministeriö. Sisäministeriön tehtävänä olisi Tullin yleishallinnollinen ohjaus ja lainvalmistelu mm. Tullin hallinnon, toimivaltuussäätelyn ja henkilötietolainsäädännön osalta. Asian käsittely valtioneuvostossa on vielä kesken.

1.2 TULOKSELLISUUS

Valtiokonttori on 10.11.2016 antanut toimintakertomuksen laatimisesta uusitun ohjeen (VK/948/00.00.00.01/2016). Tullin toimintakertomus on laadittu noudattaen valtiokonttorin ohjeen mukaista jäsentelyä; valtiovarainministeriön ja Tullin tulostavoitesopimus vuodelle 2016 ei täysin noudata valtiokonttorin ohjeen jäsentelyä, joten tulostavoitesopimuksen tavoitteet on sovitettu niitä parhaiten kuvaavan otsikon alle.

Valtiovarainministeriön ja Tullin välisen tulostavoitesopimuksen toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuodelle 2016 ja niiden toteumat on esitetty alla olevassa taulukossa.

Mittari	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Tavoite 2016	Toteuma 31.12.2016
Tulliselvitys				
Asiakastyytyväisyys tulliselvityksessä ¹⁾		3,68		Ei mitattu vuonna 2016
Uudistettu tullausjärjestelmä (UTU) otetaan käyttöön vaiheittain niin, että asiakastyytyväisyys säilyy vähintään vuoden 2015 tasolla (oma mittari UTU-hankkeen vaikutusten arviointiin) ¹⁾			3,7	Toteuma 3,9. UTUn käyttöönottoa ei ole vielä aloitettu. Asiakastyytyväisyys oli 3,9 UTUn käyttöönoton pohjana olevien lakimuutosten esittelytilaisuuksissa. Asiakastyytyväisyys on huomioitu UTUn hankinnassa asettamalla sille tavoitteet (mittaristo) ja sanktiot ja asiakastyytyvyyttä seurataan tuotannon alettua.
Tullin neuvonta- ja asiakastukipalveluiden asiakaskontaktit (tiski-, puhelin- ja sähköpostipalvelut mukaan lukien vastaamattomat kontaktit) vähenevät digitalisoinnin ja itsepalvelun ansiosta vähintään (%)			5	Toteuma 29,6. Tullin neuvonta- ja asiakastukipalveluiden asiakaskontaktien kokonaismäärän väheneminen ylitti tavoitteen selvästi ollen 29,6 %:a postin uudistetun saapumisilmoituksen, sähköisen asioinnin ja asiakasohjeistuksen parannusten sekä asiakaspalveluhankkeen toimenpiteiden seurauksena.
Neuvonta- asiakastukipalveluiden odotusaika enintään (minuuttia)	<3	<3	2	Alle 2 min tavoiteaika on toteutunut tullineuvonnassa 62 %:sesti, netti-ilmoittamisen tuessa 81 %:sesti, Sähköisen palvelukeskuksen yritysasiakkaiden tulli-ilmoittamisen tuessa 92 %:sesti ja Lupakeskuksessa 95 %:sesti. Lupakeskuksen tulosta ei saada OC - järjestelmästä, joten luku on arvio.
Sähköisten ilmoitusten käsittelyaika (%)				
Tuonnissa alle 1 h:ssa käsiteltyjen osuus	94	95	95	Toteuma 94
Viennissä alle 1 h:ssa käsiteltyjen osuus	95	96	95	Toteuma 95
Passituksessa alle 30 min käsiteltyjen osuus	100	100	100	Toteuma 100
Verotus				
Asiakastyytyväisyys ¹⁾				
Valmisteverotuksessa		3,58		Ei mitattu vuonna 2016
Autoverotuksessa		3,25		Ei mitattu vuonna 2016
Sähköisten ilmoitusten osuus (%)				
Autoverotuksen käteisasiakkaat (nettimove)	0	0	50	Toteuma 81

Verojäämien osuus maksettavaksi määräytyistä veroista (%)				
Tulliverotuksessa (tullit + alv)	0,23	0,09	0,15	Toteuma 0,08
Valmisteverotuksessa	0,02	0,02	0,02	Toteuma 0,17
Autoverotuksessa	0,04	0,02	0,05	Toteuma 0,02
Merenkulkumaksuissa	0,01	0,00	0,05	Toteuma 0,00
Oikaistujen ja tuomioistuimen muuttamien jälkikantosekä peruutus- ja palautuspäätösten osuus (%)				
Tulliverotuksessa (tullit + alv)	1,5	1,6	2,2	Toteuma 1,5
Autoverotuksessa	5,1	5,9	2,5	Toteuma 5,2 Autoverotuksen oikaistujen osuus on pysynyt edelleen korkeana johtuen vuosina 2014-2016 tehdyistä noin 35 000 oikaisuvaatimuksesta, joista on käsitelty noin 28 000 vuoden 2016 loppuun mennessä.
Muutettujen valmisteveropäätösten osuus kaikista ensiverotuspäätöksistä (%)	4,0	2,6	2,5	Toteuma 2,75
Käsittelyajat				
Autoverotuksessa				
- käteisasiakkaiden ajoneuvojen käsittelyajan mediaani (pv)	7	11	7	Toteuma 16 Toteumaa heikensi mm. verotushenkilöiden työpanoksen kohdistaminen oikaisuvaatimusten käsittelyyn ja järjestelmätestaukseen.
- oikaistujen käsittelyaika (kk)	1,5	10	4	Toteuma 10 Autoverotuksen oikaistujen käsittelyaika on pysynyt edelleen korkeana johtuen vuosina 2014-2016 tehtyjen noin 35 000 oikaisuvaatimuksen käsittelyn jatkumisesta päättyneenä vuotena.
Valmisteverotuksessa				
- asiakasaloitteisten oikaisu- ja jälkiverotushakemusten keskimääräinen käsittelyaika (kk)	4,0	2,5	2,0	Toteuma 2,5
Tullirikostorjunta				
Tullin paljastamat rikokset (kpl)	9 789	9 656	10 000	Toteuma 9 581
Tullin paljastamien rikosten selvittämistaso (%)	93,0	90,1	93,0	Toteuma 85,2
Tullin takaisin saama rikoshyöty (M €)	17,5	10,7	22,0	Toteuma 19,3
Tullirikostorjunnan vaikuttavuus (M €)	126,2	15,9	35,0	Toteuma 224,82
Tuoteturvallisuusvalvonta				
Elintarvike- ja kulutustavaravalvonnan tarkastetut erät (kpl)	5 772	5 018	6 000	Toteuma 5 600
Elintarvike- ja kulutustavaravalvonnan osuvuus (%)	19	19,5	23	Toteuma 17
Riskianalyysi				
Ylösnousseiden ilmoitusten riskikäsittelyosumien (Safety & Security) lukumäärä (kpl)	22 828	39 000 arvio	50 000	Toteuma 65 441
Ylösnousseiden ilmoitusten riskikäsittelyosumien (Safety & Security) aikarajoissa toteutuneet riskikäsittelyt (%)		95 arvio	95	Toteuma 98,6
Tarkastustoiminta				
Tavarantarkastukset (kpl)		40 000 arvio	40 000	Toteuma 60 189

Jatkotoimenpiteisiin johtaneet (kpl)		5 500 arvio	5 500	Toteuma 6 453
Matkustajatarkastukset (kpl)	53 980	68 000 arvio	68 000	Toteuma 90 316
Jatkotoimenpiteisiin johtaneet (kpl)	4 489	4 500 arvio	4 500	Toteuma 7 020
Ajoneuvon ja kuljetusvälineeseen kohdistuneet tarkastukset (kpl)	43 665	48 000 arvio	48 000	Toteuma 56 449
Jatkotoimenpiteisiin johtaneet (kpl)	4 296	4 000 arvio	4 000	Toteuma 5 392
Harmaan talouden torjunta				
Yritys- ja asiakirjatarkastukset (kpl)	311	333	312	Toteuma 280
Varastotarkastukset (kpl)	289	273	265	Toteuma 248
Paljastetut veropetosrikkokset (kpl)	824	856	800	Toteuma 914
Talousrikoksissa takaisin saatu rikoshyöty (M €)	3,45	1,98	1,5	Toteuma 5,97 Huom. Korjattu vuoden 2015 toteuma.
Torjutut veromenetykset				
Yritys- ja asiakirjatarkastuksista seuraavat jälkikannot (M €)	19,7	65	21	Toteuma 38

¹⁾ Asteikolla 1 – 5, tutkimus tehdään joka toinen vuosi.

1.3 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Valtiovarainministeriön ja Tullin välisessä tulostavoitesopimuksessa vuodelle 2016 asetettiin seuraavat vaikuttavuustavoitteet Tullille.

Vaikuttavuustavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma 2016
Verotulojen kertymä turvataan edistämällä veronmaksuhyönteisyyttä, antamalla ennakoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvonta uskottavasti. Verotulojen kertymä turvataan helpottamalla asiointia, antamalla ennakoivaa ohjausta ja valvomalla, että verot tulevat maksetuiksi.	Verotusjärjestelmät kehitetään helpokäyttöisiksi ja asiakasta ohjaaviksi. Verotus- ja vakuusmenettelyt kehitetään mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa aiheuttaviksi.	Tullille toimitettavat tull- ja veroilmoitukset tehdään jo pitkälti sähköisten kanavien kautta. Tulli on kiinnittänyt huomiota sekä yritysasiakkaiden että yksityishenkilöiden ohjaukseen, jotta he osaisivat toimia oikein. Tullin verojäämät ovat olleet perinteisesti hyvin alhaiset, viime vuonna tasolla 0,08 %, minkä taustalla on ennakkovalvonta, maksukyvyyn seuranta ja tull- ja verovelan turvana olevat vakuudet.
Harmaan talouden torjuntaa tehostetaan kehittämällä verotustoimintoja, tehostamalla valvontaa ja parantamalla yhteistyötä viranomaisien välillä.	Edistetään veronmaksuhyönteisyyttä mm. viestinnän ja asiakaskoulutuksen keinoin. Analysoidaan verovajeen syyt ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet verovajeen pienentämiseksi.	Tullin vuosille 2016–2020 hyväksytyyn strategiaan mukaisesti Tulli torjuu tehokkaasti harmaata taloutta sekä suojaa yhteiskuntaa varmistamalla tavaraturvallisuutta ja torjumalla rajat ylittävää vakavaa rikollisuutta. Tulli osallistuu vuosille 2016–2020 laaditun valtakunnallisen harmaan talouden ja talousrikostorjunnan strategian toteuttamiseksi laaditun toimenpideohjelman täytäntöönpanoon.
		Tullissa harmaan talouden vastaiseen toimintaan laadittiin torjuntahanke, johon sisältyy 23 hanketta vuosille 2016–2020. Pääasiallisesti Tullin oman torjuntahankkeen sisältö on jaoteltavissa lainsäädännöllisiin kehitysyhteistyöhankkeisiin, organisatorisiin kehityshankkeisiin sekä toiminnan kehittämiseen ja kohdentamiseen. Harmaan talouden torjuntaa Tullissa tehdään kaikilla tullitoiminnan sektoreilla ja se on koko henkilöstön yhteinen tehtävä.
		Tulli teki vuoden 2016 aikana verovajearviointia Tullin kantamista veroista ja veroluonteisista maksuista. Verovajeen vähentämiseen tähtäviä toimia tehdään laaja-alaisesti Tullin eri toiminnoissa ja läpi koko organisaation. Tulli hyödyntää verovajeen arviointia suunnatessaan toimintaansa ja resurssejaan tavalla, joka turvaa verokertymiä sekä auttaa torjumaan tehokkaasti talousrikoksia ja harmaata taloutta. Verovajearviointi vuoden 2016 osalta valmistuu kevään 2017 aikana.
		Harmaan talouden torjuntaa tehostettiin mm. luomalla vuoden 2016 aikana Tulliin toimitettavien vihjeiden ja virkamiesten havaintojen käsittelyä varten yhtenäinen prosessi sekä tietojärjestelmä.
		Viranomaisyhteistyötä kehitettiin vuoden 2016 aikana mm. yhteisökaupan arvonlisäveropetosten torjunnassa, jossa Tulli on kansallinen vastuuviranomainen ja Suomen edustaja EU:n rikosprioriteetteihin liittyvässä EMPACT MTIC -osa-alueessa (Karuselliveropetokset).

<p>EU:n laajuisten sähköisten tullitoimintojen käyttöön ottaminen varmistetaan uudistetun tullikoodeksin edellyttämässä aikataulussa. Asiakasvaikuttavuutta parannetaan ja sähköistä asiointia edistetään.</p>	<p>Tulli toteuttaa EU:n tullilainsäädännön vaatiman tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen turvaten Suomessa ulkomaankauppaa harjoittavien yritysten toimintaedellytykset suhteessa muissa EU:n jäsenmaissa toimiviin kilpailijoihinsa. Digitaaliset palvelut rakennetaan helppokäyttöisiksi ja ohjaamaan oikeaan toimintaan mahdollistaen mm. palveluverkoston supistamisen.</p>	<p>Asiakaskoulutuksen painopisteenä on ollut EU:n uudistettu tullilainsäädäntö. Lisäksi järjestettiin AEO:sta kiinnostuneille asiakkaille koulutuspäivä.</p> <p>Tulli on valinnut kilpailutuksen jälkeen toimittajan uudelle tullausjärjestelmälle loppuvuonna 2016 ja järjestelmän kehittämistyö toimittajan kanssa on käynnistämävaiheessa.</p>
<p>Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta.</p>	<p>Kehitetään valvonnan toimintamalleja ja toteutetaan tarvittavat teknologiauudistukset. Toimintaympäristön ja sisäisen turvallisuustilanteen muutoksiin vastataan nopeasti ja vaikuttavasti.</p>	<p>Tullissa on käynnissä laaja-alainen tullivalvonnan toimintamallien uudistus sekä prosessien digitalisointi ja automatisointi. Uudistuksessa tukeudutaan vahvasti moderniin tehtävienhallintaan (TERHO-hanke) sekä pitkälle vietyyn mobiliteettiin.</p> <p>EU:n yhteisten riskisääntöjen käyttöönotto laajeni entisestään, mikä yhtenäistää turvallisuuteen ja vaarattomuuteen liittyvää tavaravalvontaa kaikkialla EU:n ulkorajoilla. Tullissa käynnistettiin tuoteturvallisuuden organisointiin liittyvä toiminnan kehitystyö sekä tehostettu internetkauppaan liittyvän tuonnin valvonta.</p> <p>Matkustajaliikenteen kohdevalintaan liittyen Tulli osallistui valtakunnallisen PIU -hankkeen toteuttamiseen osana PTR -yhteistyötä. Samaan aikaan Tullissa aloitettiin toimintaan liittyvät teknologiauudistukset.</p> <p>Tullin rikostorjunta osallistui aktiivisesti PTR -yhteistyön toteuttamiseen. Tulli osallistuu säännöllisesti Keskusrikospoliisin koordinoimiin valtakunnallisiin vakavarikollisuuden kohdetorjuntakokouksiin sekä tarvittaessa Keskusrikospoliisin kutsusta ylimääräisiin kohdetorjuntakokouksiin. Lisäksi Tullin rikostutkinta sekä tiedustelu ja analyysi osallistuivat säännöllisesti huumerikostorjunnan työryhmän työskentelyyn Keskusrikospoliisin johdolla.</p> <p>Operatiivisella tasolla Tullin rikostutkinta sekä tiedustelu ja analyysi osallistuivat Tullin toimialaan kuuluvan rajat ylittävän vakavan rikollisuuden torjuntaan yhdessä poliisihallinnon eri yksiköiden kanssa. Kansallisen tason viranomaisyhteistyön lisäksi Tullin rikostutkinta sekä tiedustelu ja analyysi tekivät tiivistä kansainvälistä yhteistyötä eri maiden lainvalvontaviranomaisten kanssa vakavan rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.</p>

Kansainvälisen vakavan rikollisuuden torjunnan

---

ohella Tullin rikostutkinnassa sekä tiedustelussa ja analyysissä panostettiin Tullin toimialaan kuuluvien talousrikosten torjuntaan painopisteen ollessa erityisesti laillisen liiketoiminnan yhteydessä tai laillista liiketoimintaa hyväksikäyttäen tehtyjen vakavien talousrikosten ja korkean valmisteveron alaisten tuotteiden säännöstenvastaiseen maahantuontiin liittyvien verorikosten paljastamisessa ja selvittämisessä. Tullin rikostutkinnassa pyrittiin puuttumaan erityisesti vakavaan tullirikollisuuteen, joka hyödyntää rikollisessa toiminnassaan kansainvälisen kaupan rakenteita, logistiikkaa sekä maksuliikennettä. Myös Tullin talousrikostorjunnassa painottuu tiivis ja laajapohjainen kansallinen ja kansainvälinen viranomaisyhteistyö (mm. EUROPOL EMPACT/ MTIC osa-alueella).

Edellä mainitun lisäksi sekä Tullin vakavan rikollisuuden torjunnassa että talousrikostorjunnassa kiinnitettiin erityistä huomiota tietoverkoissa tapahtuvan laittoman kaupan volyymin kasvuun ja samalla kehitettiin toimintamalleja, joilla tehokkaimmin voidaan vastata toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin myös rikostorjunnan tällä saralla.

Lisäksi Tullin suorittamaa tullivalvonnallista valvontatyötä toteutetaan yhteistyössä PTR -viranomaisten kanssa. Tiiviin yhteistyön avulla voidaan varmistaa se, että turvallisuussektorilla toimivat viranomaiset kykenevät vastaamaan nopeasti ja vaikuttavasti toimintaympäristön ja sisäisen turvallisuustilanteen muutoksiin.

Tullilla on merkittävä rooli kansallisen terrorismintorjunnan strategian toimeenpanossa ja Tullin ulkomailla toimivat yhdyshenkilöt tuottavat osaltaan tietoa kaikille PTR -viranomaisille ja kuuluvat osana yhteispohjoismaiseen PTN - yhdyshenkilöverkoston. Tullilla on merkittävä rooli myös erityisten PTR -rikostiedustelu- ja analyysiyksiköiden toiminnassa.

Lisäksi Tulli paljastaa luvattomia ja laittomia tavaroita ulkomaankaupan tavaravirroissa päivittäisessä toiminnassaan sekä osallistumalla valvontaoperaatioihin. Pääpaino on tavaroiden valvonnassa ja laittomien kuljetusten pysäyttämisessä, jotka ovat yhteiskunnan ja kansalaisten turvallisuuden kannalta tärkeitä ja vaikuttavia, kuten säteilevät tuotteet, puolustustarvikkeet ja aseet, joukkotuhoaseet, myrkyt ja muut vaaralliset tavarat ja aineet (CBRNE). CBRNE -viranomaisyhteistyössä on luotu myös edellytykset sille, että viranomaisten hankkimat järjestelmät sekä sovellettavat toimintamallit ovat yhteensopivia. Yhteistyötä on tehty myös yksityisen sektorin toimijoiden kanssa.

Tulostavoitesopimuksessa nimettiin myös alla olevat hankkeet, joilla tuetaan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden tavoitteiden saavuttamista.

Hanke	Toteuma 2016
Tulliselvityksen kokonaisuudistuksen toteutus (UTU)	Tulliselvitys- ja tariffijärjestelmän hankinta eteni suunnitellusti vuonna 2016. Toteutus suunnittelu aloitettiin toimittajan kanssa hankesuunnitelman mukaisesti joulukuussa 2016.
Vetohankkeen toteutus eli auto-, valmiste- ja kolmansien maiden arvonlisäverotuksen siirtäminen Verohallintoon hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisesti turvaten verotuksen tietojärjestelmien häiriöttömän toiminnan siirtymäaikana.	<p>Ensimmäisen vaiheen tärkeimpänä tavoitteena oli siirtää valmiste- ja autoverotuksen tehtävät 1.1.2017 alkaen Tullista Verohallintoon "as is" -periaatteella. Periaate tarkoitti mm. sitä, että verotuksessa käytettäviin tietojärjestelmiin tehtiin vain vähäisiä muutoksia. Tehtäviä hoitavat henkilöt siirtyivät tehtäviensä mukana ja työtehtävien edellyttämien tietojärjestelmien käyttö järjestettiin Verohallinnosta Tullin IT-ympäristöön. Toisessa vaiheessa maahantuonnin arvonlisäverotus ja näitä tehtäviä hoitava henkilöstö (2 – 3 henkilöä) siirretään Verohallintoon 1.1.2018.</p> <p>Tullin ja Verohallinnon väliset yhteistoimintamallit saatiin vuoden 2016 aikana pääosin laadittua. Yhteistoimintamallien avulla pyritään varmistamaan, ettei verovarmuus vaarannu merkittävällä tavalla Vetohankkeen johdosta. Lisäksi yhteistoimintamallien avulla tavoitellaan tehokkaampaa tietojenvaihtoa ja yhteistyötä.</p>
Asiakaspalveluhanke: sähköisten palveluiden käytön laajentaminen ja fyysisen asiakaspalvelun supistaminen ja palvelupisteiden lakkauttaminen.	<p>Asiakaspalveluhanke etenemisen myötä asiakaspalvelu lakkautettiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.6.2016 Hakkila • 1.7.2016 Jyväskylä, Kokkola, Lahti, Oulu, Rauma, Tampere, Tornio (Hallituskatu), Vaasa • 1.10.2016 Hanko, Pori, Tomio (Etelätulli), Turku <p>Fyysinen asiointi toimipaikoilla korvattiin sähköisellä asiointilla, vaihtoehtoisilla asiointitavoilla ja tietyissä tilanteissa ajanvarauspalvelulla.</p> <p>Pääkaupunkiseudun ulkopuolisten toimipaikkojen asiakaspalvelun rajoittaminen 1 pv/vko käsiteltiin VM:n alueellistamisen koordinaatioryhmässä ennen muutoksia asiakaspalvelussa.</p>
Valvonnan toimintamallien kehittäminen ja teknologiauudistusten toteutus (sisältäen mm. Terho-hankkeen käynnistyksen)	<p>TERHO-hankkeen (Tehtävien ja dokumenttien hallinnan järjestelmä) kilpailutus toteutettiin ja siihen liittyvät toimintamallien kehitystoimet käynnistettiin samoin kuin valvonnan mobiliteetti-selvityksetkin.</p> <p>Vuoden 2016 aikana kehitettiin integraatiota eli rajapintaratkaisuja viranomaisyhteistyönä mm. osana VETO-hanketta tiedonsaannin varmistamiseksi tehokkaan ja vaikuttavan valvontatyön varmistamiseksi.</p>
Valmisteverotuksen valtiontukien (energiaverotuet) valvonnan toteuttaminen valtiontukimääräysten mukaisesti.	<p>Valmisteverotuksen tietojärjestelmiin toteutettiin ja otettiin käyttöön valmisteverotuksen energiaverotukien valtiontukimääräysten edellyttämät toiminnallisuudet. Valtiontukien myöntämiseen liittyvää valvontaa tehostettiin.</p> <p>Tulli huomioi vuoden 2016 tarkastussuunnitelmassa ryhmäpoikkeusasetuksen (vaikeuksissa oleminen) soveltamisalan yhtenä merkittävänä riskitekijänä energiaintensiivisten yritysten, sähköntuottajien ja jakeluyhtiöiden sekä yhdistetyn tuotannon hiilidioksidialennuksen saaneiden yritysten osalta. Tulli tehosti vuoden 2016 aikana em. asetuksen valvonnan kattavuutta</p>

	<p>järjestämällä mm. erilaisia koulutuksia ja lisäämällä yhteistyötä eri viranomaisten kanssa ja uudisti asiakasohjeen "Valmisteverotuksen asiakasohje vaikeuksissa olevien yritysten valtiontukikielto".</p> <p>Kaikista energiantensiivisen teollisuuden veronpalautusten saajista ja hiilidioksidiveron alennuksen saajista pyydettiin harmaan talouden selvittelykeskukselta (HTSY) velvoitteidenhoitoselvitykset tarkastussuunnittelun tueksi. Tuen saajien riskiarvioinnissa kaikki tuen saajat riskipisteytettiin ja arvioitiin. Tehdyissä tarkastuksissa huomioitiin erityisesti ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan lukeutuvat edellytykset ja velvoitteet.</p> <p>Energiantensiivisten tuen saajien riskianalyysia ja -pisteytystä kehitettiin edelleen suunnitelmallisesti vuonna 2016 ja huomioitiin vuoden 2017 tarkastussuunnitelman kohdevalinnassa.</p>
--	--

1.4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

Mittarit	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Tuottavuusindeksi ¹⁾	105,7	100	101,96	103,2
Taloudellisuusindeksi ²⁾	91,8	100	99	98,3
Toimitilamenot euroa / henkilö ³⁾	4 514	5 984	5802	6 250 Tullilain 20 § mukaisten ilmaistilojen muuttuminen maksullisiksi vaikuttaa lukusarjaan.
Toimitilaneliömetrit / henkilö ³⁾	18,31	18,57	35,3	17,51 Luvut korjattu HTH-järjestelmän mukaisiksi.
Maksullisen toiminnan kannattavuus (%)				
julkisoikeudelliset suoritteet	6,2	-2,8	-10,0	0,76
liiketaloudelliset suoritteet	14,3	12,9	7,0	17,7

¹⁾ Suurempi parempi.

²⁾ Pienempi parempi.

³⁾ Toteumat on otettu HTH-järjestelmästä 23.2.2017. Tulli käyttää jatkossa HTH-järjestelmän lukuja sellaisenaan ilman muunnoksia. Toimitilamenoja per henkilö nostaa voimakkaasti tullilain 20 § mukaisten ilmaistilojen muuttuminen maksullisiksi toukokuussa 2016 ja sitä edeltävä KHO:n päätös (KHO:2015:20) tullilain 20 § tulkinnasta talvella 2015. Toimitilaneliömetreissä on mukana siten vain toimistotiloiksi luokitellut tilat mutta ei muita tiloja – alun perin asetettua tavoitetta 35,3 m² / henkilö ei ole muutettu tässä kohtaa.

Tullin tuottavuus- ja taloudellisuuskehitys on laskettu perustuen Tullin toteutuneisiin HTV- ja suoritemääriin sekä menoihin / kustannuksiin.

Tuottavuuslaskelma perustuu keskeisiin suoritteisiin verotuksen, ulkomaankaupan sujuvuuden ja yhteiskunnan suojaamisen osa-alueilla. Näitä suoritteita on painotettu niiden vaatiman työajan suhteessa, jotta niistä on saatu vertailukelpoisia. Tuottavuusindeksi on laskettu jakamalla vuosittaiset suoritemäärät (varsinaiset ja painotetut) HTV-kertymällä (suurempi indeksiluku on parempi) ja taloudellisuusindeksit jakamalla vuotuiset menot / kustannukset suoritemäärillä (pienempi indeksiluku on parempi). Vertailuvuosi on 2015. Tuottavuus- ja taloudellisuusindeksit on esitetty laitostasolla.

Tuottavuusindeksi oli 103,2 kasvaen selvästi edellisvuodesta ja ylittäen valtiovarainministeriön ja Tullin välisen tulossopimuksen tavoitteen 101,96 (tulossopimuksessa indeksivuosi 100 oli vuosi 2014, jolloin vuoden 2016 tavoite 104 jaettuna vuoden 2015 tavoitteella 102 on 101,96). Vaikka kauttakululiikenne Venäjälle väheni edelleenkin, niin samaan aikaan saapuneiden ajoneuvojen määrä kasvoi. Lisäksi muiden suoritteiden kuten tuonti- ja vienti-ilmoitusten ja laboratoriotutkimusten määrä kasvoi hieman. HTV-määrä taas väheni 2,2 %.

Samoin taloudellisuusindeksi 98,3 ylitti tulossopimuksen tavoitteen edellä mainituista syistä johtuen. Indeksilukuja tulkittaessa on huomattava, että ne voivat vaihdella vuosittain paljonkin sen mukaan kuinka ulkomaankaupan volyymit ja niistä johtuvat suoritteet muuttuvat – Tullin HTV-määrä ei jousta nopeasti kuten eivät Tullin menotkaan, joten volyymien muuttuessa äkillisesti tuottavuus- ja taloudellisuusindeksit voivat parantua tai heikentyä nopeastikin. Taloudellisuuslukuja tulkittaessa Tullissa käynnistyneet isot tietojärjestelmähankkeet – tullausjärjestelmän uusiminen sidossjärjestelmään – lisää tulevana vuosina kustannuksia, mikä voi heikentää lähivuosina taloudellisuusindeksiä huolimatta siitä, mihin suuntaan ulkomaankaupan volyymit muuttuvat tulevana vuosina.

Menojen, tuottavuuden ja taloudellisuuden indeksiluvut 2014-2016 (vuosi 2015 = 100)				Tulosopimus
	2014	2015	2016	VM/Tulli 2016
Menoindeksi	98,42	100,00	99,28	
Kustannusindeksi	98,59	100,00	99,22	
HTV-indeksi	101,64	100,00	97,82	
Suoriteindeksi	108,66	100,00	106,25	
Painotettu suoriteindeksi	107,39	100,00	100,97	
Tuottavuusindeksi:				
Varsinaiset suoritteet / HTV	106,91	100,00	108,62	101,96
Painotetut suoritteet / HTV	105,66	100,00	103,22	
Taloudellisuusindeksi				
Menot/varsinaiset suoritteet	90,53	100,00	93,40	99,00
Menot /painotetut suoritteet	91,61	100,00	98,28	
Kustannukset/varsinaiset suoritteet	90,73	100,00	93,39	
Kustannukset/painotetut suoritteet	91,81	100,00	98,27	

MAKSULLISEN TOIMINNAN KANNATTAVUUS

Julkisoikeudelliset suoritteet	Vuosi 2016 toteuma	Vuosi 2016 tavoite	Vuosi 2015 toteuma	Vuosi 2014 toteuma
TUOTOT JULKISOIKEUDELLISET				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 687 230	1 549 506	1 688 292	1 922 282
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>				
Tuotot yhteensä	1 687 230	1 549 506	1 688 292	1 922 282
KOKONAISKUSTANNUKSET JULKISOIKEUDELLISET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	30 317	36 918	39 167	35 831
Henkilöstökustannukset	997 739	951 384	1 009 345	1 060 809
Vuokrat	104 660	117 266	124 411	106 049
Palvelujen ostot	238 712	196 560	208 535	207 101
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>37 732</u>	<u>37 057</u>	<u>39 314</u>	<u>43 712</u>
Erilliskustannukset yhteensä	1 409 160	1 339 185	1 420 773	1 453 502
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	202 535	233 710	247 949	262 653
Poistot	62 074	60 677	64 374	84 792
Korot	583	1 790	1 899	2 896
<u>Muut yhteiskustannukset</u>				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	265 192	296 177	314 221	350 341
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 674 352	1 635 362	1 734 994	1 803 843
KUSTANNUSVASTAAVUUS JULKISOIKEUDELLISET (TUOTOT - KUSTANNUKSET)	12 877	-85 856	-46 702	118 439
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN JULKISOIKEUDELLISET	12 877	-85 856	-46 702	118 439
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Liiketaloudelliset suoritteet	Vuosi 2016 toteuma	Vuosi 2016 tavoite	Vuosi 2015 toteuma	Vuosi 2014 toteuma
TUOTOT LIIKETALOUDELLISET				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	303 767	295 994	322 505	406 222
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>				
Tuotot yhteensä	303 767	295 994	322 505	406 222
KOKONAISKUSTANNUKSET LIIKETALOUDELLISET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 474	6 402	6 792	7 388
Henkilöstökustannukset	130 159	144 888	153 715	197 276
Vuokrat	15 447	20 336	21 575	21 876
Palvelujen ostot	35 231	34 087	36 164	42 791
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>4 372</u>	<u>4 762</u>	<u>5 052</u>	<u>6 986</u>
Erilliskustannukset yhteensä	189 683	210 475	223 298	276 317
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	51 119	40 530	42 999	54 286
Poistot	9 161	10 523	11 164	17 577
Korot	86	310	329	629
<u>Muut yhteiskustannukset</u>				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	60 367	51 363	54 492	72 492
Kokonaiskustannukset yhteensä	250 050	261 838	277 790	348 809
KUSTANNUSVASTAAVUUS LIIKETALOUDELLISET (TUOTOT - KUSTANNUKSET)	53 717	34 156	44 715	57 413
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN LIIKETALOUDELLISET	53 717	34 156	44 715	57 413
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Julkisoikeudelliset ja liiketaloudelliset suoritteet yhteensä	Vuosi 2016 toteuma	Vuosi 2016 tavoite	Vuosi 2015 toteuma	Vuosi 2014 toteuma
TUOTOT YHTEENSÄ				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 990 997	1 845 500	2 010 797	2 328 504
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	-	-	-	-
Tuotot yhteensä	1 990 997	1 845 500	2 010 797	2 328 504
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	34 792	43 321	45 960	43 219
Henkilöstökustannukset	1 127 899	1 096 272	1 163 060	1 258 085
Vuokrat	120 107	137 603	145 986	127 924
Palvelujen ostot	273 944	230 647	244 699	249 892
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>42 103</u>	<u>41 819</u>	<u>44 366</u>	<u>50 699</u>
Erilliskustannukset yhteensä	1 598 844	1 549 660	1 644 071	1 729 819
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	253 655	274 240	290 948	316 938
Poistot	71 235	71 199	75 537	102 369
Korot	669	2 100	2 228	3 525
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	-	-	-	-
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	325 559	347 540	368 713	422 833
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 924 402	1 897 200	2 012 784	2 152 651
KUSTANNUSVASTAAVUUS (TUOTOT - KUSTANNUKSET)	66 594	-51 700	-1 987	175 852
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	66 594	-51 700	-1 987	175 852
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Omakustannushinnoittelusta poikkeavat julkisoikeudelliset suoritteet

Kasvisten laatu- ja terveystarkastukset

Pienille tuontierille (alle 50 kg) on asetettu alennettu valvontamaksu.

Suorite	Omakustannushinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
<i>4.2 Terveystarkastus unioniin tuoduille kasviksille</i>						
4.2.2 ensimmäisestä alle 50 kg tavaraerästä	88,77	45	-43,77	-49,31 %	25	-1 094,25 €
4.2.4 seuraavista alle 50 kg:n tavaraeristä	39,92	15	-24,92	-62,42 %	25	-623,00 €
4.3.2 seuraavista tarkastettavista eristä	67,87	50	-17,87	-26,33 %	81	-1 447,47 €
4.4.1 Tarkempi tarkastus yhteisöön tuoduille kasviksille, kun tuontitarkastuksissa on havaittu puutteita. Alle 50 kg:n erät, tai erät joissa on vain pakkausmerkintäpuutteita	193,01	105	-88,01	-45,60 %	1	-88,01 €
4.5.1 Uusintatarkastus kunnostustoimenpiteiden jälkeen sekä yhteisöstä että muualta tuoduille kasviksille. Alle 50 kg:n erät, tai erät joissa on vain pakkausmerkintäpuutteita	84,22	45	-39,22	-46,57 %	1	-39,22 €
Yhteensä	473,79					-3 291,95 €

Ennakkoratkaisut

Ennakkoratkaisujen omakustannushintaa alhaisemman veloitushinnan perusteena on toisaalta se, että on Tullin ja samalla Suomen valtion edun mukaista pyrkiä edistämään ennakkoratkaisujen pyytämistä epäselvissä tapauksissa. Tällä tavoin voidaan välttää resursseja kuluttavaa jälkikäteen tapahtuvaa selvitystyötä, jälkikantoja ja mahdollisesti myös oikeuskäsittelyjä, joista aiheutuu kustannuksia sekä valtiolle että asiakkaalle. Toisaalta kyse on myös siitä, mitä asiakkailta voidaan kohtuudella veloittaa heidän pyrkimyksistään hakea ennakolta ratkaisua verotusta koskevaan ongelmaansa.

Suorite	Omakustannushinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
<i>1.1 Valmisteverotusta koskeva ennako ratkaisu</i>						
1.1.1 Joka on vaatinut tullilaboratorion tutkimuksen	527	500	-27	-5,12 %	2	-54,00 €
1.1.2 Joka ei ole vaatinut tullilaboratorion tutkimusta	407,23	350	-57,23	-14,05 %	9	-515,07 €
<i>1.2. Muu verotusta koskeva ennakkoratkaisu</i>						

1.2.1 Kun kysymys on kaupallisesta toiminnasta	1054,01	500	-554,01	-52,56 %	13	-7 202,13 €
1.2.2 Kun hakijana on yksityishenkilö eikä kysymys ole kaupallisesta toiminnasta	515,03	150	-365,03	-70,88 %	71	-25 917,13 €
1.3 Päätös olla antamatta ennakkoratkaisua	383,28	50	-333,28	-86,95 %	5	-1 666,40 €
Yhteensä						-35 354,73 €

Rekisteröintiä ja verotusta koskevat päätökset

Suorite	Omakustannushinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
2.1.1 Rekisteröidyksi autoverovelvolliseksi hyväksymistä koskevat päätökset	1672,84	1600	-72,84	-4,35 %	2	-145,68 €
2.1.3 Edellä mainittua rekisteröintihakemusta koskeva hylkäävä päätös	1672,84	200	-1472,84	-88,04 %	0	0,00 €
Yhteensä						-145,68 €

Valmisteverotuslakiin perustuvat luvat

Suorite	Omakustannushinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
<i>2.2. Valmisteverotuslaissa tarkoitettua valtuutettua varastonpitäjää koskevat luvat</i>						
2.2.3 Valmistajaa, jolla on vain kotimaan toimituksia, koskeva lupa	242,76	100	-142,76	-58,81 %	20	-2 855,20 €
<i>2.4 Valmisteverotuslaissa tarkoitettua rekisteröityä vastaanottajaa koskevat luvat</i>						
2.4.2 Vain kansallisia valmisteveroja koskeva lupa	519,02	500	-19,02	-3,66 %	5	-95,10 €
2.8 Edellä 2.2.1 – 2.6 kohtia koskevaan hakemukseen annettava hylkäävä päätös	291,45	150	-141,45	-48,53 %	2	-282,90 €
Yhteensä						-3 233,20 €

Tullilaboratorion suoritteet

Tullilaboratorion suoritteissa on tutkimuskohteittain huomioitu pienille tuontierille alennettu tutkimushinta, jottei tutkimushinta on suhteeton tuontierän arvoon verrattuna. Tuontierän arvoksi on määritelty enintään 1500 euroa.

Suorite	Omakustannushinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
1.1.3 Elintarvikelain säädännön soveltamisalaan kuuluvat tavarat	423,2	250	-173,2	-40,93 %	74	-12 816,80 €
1.2.3 Siipikarjan vesipitoisuus	423,2	250	-173,2	-40,93 %	0	0,00 €
1.3.3 Muut tavarat	343,35	200	-143,35	-41,75 %	25	-3 583,75 €
Yhteensä						-16 400,55 €

1.5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISSUORITTEET

Tullin avainluvut	2014	2015	2016	Muutos % verrattuna 2015
Ulkomailta saapuneet matkustajat	23 319 739	22 427 821	22 704 045	1,23 %
Alusliikenteessä	9 126 269	9 299 976	9 479 435	1,93 %
Lentoliikenteessä	7 319 053	7 433 039	7 690 555	3,46 %
Juna- ja maantieliikenteessä itärajan kautta	5 738 598	4 609 200	4 410 591	-4,31 %
Ulkomailta saapuneet				
Laivat	23 859	23 865	23 895	0,13 %
Lentokoneet	71 146	70 805	69 862	-1,33 %
kuormatut kuorma-autot, kontit ja perävaunut	1 040 814	990 936	1 029 707	3,91 %
Ulkomaankauppa	113 743	107 740	106 449	-1,20 %
Tuonti (milj.€)	57 769	54 215	54 669	0,84 %
Vienti (milj.€)	55 973	53 525	51 780	-3,26 %
Tullin kantamat verot (Luvut tuhatta euroa)	10 246 968	10 360 538	10 825 545	4,49 %
Tuonnin perusteella kannettavat verot	2 394 956	2 353 171	3 332 803	41,63 %
Autovero	909 890	876 831	959 993	9,48 %
Valmisteverot	6 562 808	6 810 734	7 194 597	5,64 %
Muut verot ja maksut ja sekalaiset tulot	183 510	127 841	119 396	-6,61 %
Mulle viranomaisille tilittävä kanto	68 470	67 741	55 148	-18,59 %
EU:lle tilittävät omat varat netto	127 333	124 100	123 605	-0,40 %
Tulliselvitys ja verotus				
Kolmansien maiden	1 768 485	1 714 089	1 787 124	4,26 %
Tuontitullaukset	815 596	794 513	820 270	3,24 %
Vientitullaukset	952 889	919 576	966 854	5,14 %
Sisäkaupan	306 051	288 374	294 236	2,03 %
Tuonti-ilmoitukset	232 608	212 576	214 620	0,96 %
Vienti-ilmoitukset	73 443	75 798	79 616	5,04 %
Autoveropäätökset	144 351	150 748	153 614	1,90 %
Uudet ajoneuvot	120 672	123 489	126 431	2,38 %
Käytetyt ajoneuvot	23 679	27 259	27 183	-0,28 %
Valmisteverotuspäätökset	36 178	38 149	40 762	6,85 %
Passitukset aloitetut/päätetyt	620 304	381 669	306 466	-19,70 %
- joista aloitettujen TIR-carnet osuus	108 460	32 558	17 724	-45,56 %
Yhteiskunnan suojaaminen				
Tietoon tulleet rikokset	9 789	9 656	9 581	-0,78 %
Selvitetyt rikokset	9 067	8 696	8 166	-6,09 %
Selvitysprosentti %	93 %	90 %	85 %	-5,40 %
Tullilaboratorion tutkimat näytteet	13 757	12 992	14 629	12,60 %

PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

Fiskaalisella tehtäväalueella Tullin keräämien verojen ja maksujen määrä kasvoi edellisvuodesta 490 miljoonaa euroa ollen kaikkiaan reilut 10,8 miljardia. Suurimmat verotuotot kertyivät nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta (3,13 miljardia euroa), maahantuonnin arvonlisäverosta (2,37 miljardia euroa), alkoholijuomaverosta (1,35 miljardia euroa), sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta (1,46 miljardia euroa), tupakkaverosta (974 miljoonaa euroa) sekä autoverosta (960 miljoonaa euroa).

Valmisteverojen määrä kasvoi 383,9 miljoonaa euroa, josta nestemäisten polttoaineiden valmisteverot kasvoivat 222,3 miljoonaa euroa, tupakkaverot 94 miljoonaa euroa ja sähkön ja eräiden energialähteiden valmisteverot 63,5 miljoonaa euroa. Kasvua selittää eniten verotasojen muutokset; tupakkaveron kertymien kuukausivaihteluun on vaikuttanut tupakkaveron vuotuiset korotukset, joiden vuoksi rekisteröidyt valmisteverovelvolliset ovat sovittaneet tupakkatuotteiden ottamista verovapaista varastoistaan myyntiin sellaisina ajankohtina ennen veronkorotuksien astumista voimaan, joina ovat arvioineet sen olevan itselleen edullisinta.

Autoveron kannettu määrä kasvoi selvästi 83,2 miljoonaa euroa samalla kun uusien ajoneuvojen verotuspäättömäärä kasvoi edellisvuodesta. Autoverotuksessa vuosina 2014 – 2016 oikaisuvaatimuksia jätettiin Tulliin 35 000 kpl ja näistä käsiteltiin kevästä 2015 alkaen vuoden 2016 loppuun mennessä 28 000 kpl. Oikaisuvaatimukset ovat pohjautuneet Korkeimman hallinto-oikeus 19.12.2014 antamaan päätökseen KHO:2014:182 autoverotuksen syrjivyydestä. Vuonna 2016 verotettujen henkilöautojen CO₂-päästöt ovat edelleen laskeneet, bensiinikäyttöisten autojen CO₂-päästöt olivat vuoden lopulla tasolla 117,4 g/km ja dieselikäyttöisten autojen 123,3 g/km. EU-tavoitteet uuden autokannan keskimääräisiksi CO₂-päästöiksi ovat 130 g/km vuonna 2015 ja 95 g/km vuonna 2020.

Tullin verojäämät olivat viime vuonna edelleen hyvin alhaiset eli noin 9 miljoonaa euroa ja verojäämäprosentti oli 0,08 prosenttia. Edellisen vuoden osalta vastaavat luvut olivat 14 miljoonaa euroa ja 0,13 prosenttia. Määrällisesti eniten verojäämiä oli valmisteveroissa 5,8 miljoonaa euroa ja vähiten väylämaksuissa, joissa verojäämiä ei jäänyt euroakaan.

Ulkomaankaupan tehtäväalueella uusi tullikoodeksi (Union Customs Code, UCC) julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 10.10.2013 ja tuli voimaan 1.11.2013. Käytännössä sitä ryhdyttiin soveltamaan vasta 1.5.2016 alkaen, kun tullikoodeksin soveltamisasetus ja muut toimeenpanoasetukset saatettiin voimaan.

Tullilainsäädännön muutokset käynnistivät mittavan tulliselvitys- ja niitä tukevien tietojärjestelmien kokonaisuudistuksen. Lainsäädännön muutokset sisältävät keskeisimpinä uudistuksina vaatimuksen täyssähköisistä menettelyistä – kaikki kommunikointi osapuolten kesken tapahtuu jatkossa sähköisesti – ja toimintaprosessien uudistuksia, joita ovat mm. keskitetty tulliselvitys eri tullimenettelyissä (asiakas voi valita tulliselvittävänsä maahantuomansa tavarat yhdessä jäsenmaassa useiden yksittäisten jäsenmaiden sijasta), eri menettelyjen yhdistäminen ja eriyttäminen (mm. tullivalvonnassa tapahtuva valmistus yhdistetään sisäiseen jalostusmenettelyyn, tuonti tiettyyn käyttötarkoitukseen eriytetään luovutuksesta vapaaseen liikkeeseen) sekä turvatietoilmoittamiseen liittyvät merkittävät muutokset (mm. multifiling, postilähetysten turvatiedot). Tietojärjestelmämuutosten läpivientiin Tullille myönnettiin 54,2 miljoonan euron valtuus valtion talousarviossa vuonna 2015. Tulli valitsi loppuvuonna 2016 toimittajan uuden tullausjärjestelmän rakentamiseksi ja kehittämistyö toimittajan kanssa on parhaillaan käynnistymässä. Viimeisiltä osin uudet tietojärjestelmätoiminnallisuudet tulee ottaa käyttöön vuoden 2020 aikana.

Tullille tehtävien tulli-ilmoitusten käsittely on jo nyt pitkälle digitalisoitua sähköisten ilmoitusten osuuden ollessa 100 % tuntumassa pois lukien TIR Carnet –asiakirjat, jotka yhä vaativat manuaalista käsittelyä. Sähköisten tuonti-ilmoitusten käsittelyajat ovat lyhyitä: tuonti-ilmoituksista alle tunnissa käsiteltiin 94 % ja vienti-ilmoituksista 100 %, passitusilmoituksista kaikki käsiteltiin alle 30

minuutissa. Käsittelyaika pitenee, jos ilmoitus valikoituu asiakirja- tai fyysiseen tarkastukseen. Tulliverotuksessa (tulli + alv) oikaisupäätösten osuus tuontitullauspäätöksistä on 1,5 %.

Yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueella Tullin paljastamien rikosten määrä pysyi kokonaisuutena katsoen edellisvuoden tasolla ollen 9 581 rikosta (2015: 9 656 kpl). Tulli takavarikoi huumausaineita vuonna 2016 yhteensä 1 036 kiloa (2015: 1 277 kg). Takavarikoitujen huumausaineiden kokonaismäärän lasku aiempiin vuosiin verrattuna selittyy pääosin khat-huumeen takavarikoiden vähenemisellä takavarikoidun määrän ollessa yhteensä 812 kiloa (2015: 1038 kg, 2014: 3 049 kg, 2013: 4 767 kg). Hasista takavarikoitiin 67 kiloa, mikä on yli kaksinkertainen määrä verrattuna edellisvuoteen (2015: 29 kiloa). Myös kokaiinia takavarikoitiin selvästi enemmän kuin edellisvuonna määrän ollessa 8,62 kg (2015: 5,86 kg). Amfetamiinia takavarikoitiin 56,2 kiloa, mikä on huomattavasti vähemmän kuin kahtena edellisvuotena (2015: 135,9 kg, 2014: 187,8 kiloa) mutta kuitenkin enemmän kuin keskimäärin viimeisen kymmenen vuoden aikana. Marihuanaa takavarikoitiin yhteensä 25,4 kiloa eli huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna (2015: 63,9 kg). Ekstaasia takavarikoitiin yhteensä 107 000 tablettia, mikä on yli kymmenkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna (2015: 9 791 tbl.) ja myös selkeästi enemmän kuin sitä aikaisempina kymmenenä vuotena keskimäärin. Huumelääkkeitä Tulli takavarikoi vuonna 2016 yhteensä 82 115 tablettia tai ampullia (2015: 36 921) mikä on yli kaksinkertainen määrä viiteen edellisvuoteen verrattuna. Buprenorfiinia sisältäviä lääkevalmisteita takavarikoitiin 20 994 tablettia eli hieman enemmän kuin edellisvuonna (2015: 18 675 tbl.).

Veropetoksia paljastui kaikkiaan 914 kpl (2015: 856 kpl), joista törkeitä tekemuotoja oli 109 kpl (2015: 69 kpl). Veropetosten sekä törkeiden veropetosten vuoden 2016 kokonaislukumäärät olivat korkeimmat viiden vuoden seuranta-ajanjaksolla 2012–2016. Talousrikoksiksi luokitellut törkeät veropetosjutut ovat olleet pääasiassa savukkeiden, alkoholin ja nuuskan laitonta maahantuontia sekä valmiste- ja arvonlisäveroihin, polkumyyntitulleihin sekä tullivarastointiin liittyviä petoksia. Vuonna 2016 Tulli otti haltuun rikosasioissa 4,3 miljoonaa savuketta, mikä oli 900 000 savuketta enemmän kuin vuonna 2015. Pääosin savukkeet salakuljetetaan Suomeen pienissä erissä lähinnä Venäjältä. Suomi toimii myös savukkeiden salakuljetuksen kauttakulkumaana muihin Pohjoismaihin sekä Keski-Eurooppaan. Nuuskaa saatiin takavarikoitua vuoden 2016 aikana 3 442 kiloa eli lähes kolminkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna (2015: 1 204 kg). Pääasiassa suurempia nuuskaeria salakuljetettiin Suomen markkinoille Pohjois-Ruotsista maaraajan yli yksittäisten takavarikoiden ollessa jopa yli 300 kiloa.

Paljastuneiden rikosten selvittämistaso oli 85,2 % vuonna 2016 (2015: 90,1 %). Tullirikostorjunnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus on vaihdellut voimakkaasti vuosittain ollen viime vuonna poikkeuksellisen suuri 224,82 miljoonaa euroa (2015: 15,94 miljoonaa euroa, 2014: 126,2 miljoonaa euroa, 2013: 31 miljoonaa euroa). Suurin osa summasta eli 197,4 miljoonaa euroa muodostui takavarikoimatta jääneen tavaran arvosta. Takavarikoimatta jääneen tavaran kokonaisarvon voimakas kasvu vuonna 2016 liittyy erityisesti yhteen erittäin laajaan kansainväliseen huumausainerikoskokonaisuuteen, jonka esitutkinnan aikana saatiin Suomessa selvitettyä noin 12 000 huumausainekilon (takavarikoimatta jääneen huumausaineen arvo noin 179 miljoonaa euroa) salakuljetus eri puolille Eurooppaa. Tosin edellä mainitusta yksittäisestä juttukokonaisuudesta riippumatta Tullirikostorjunnan vaikuttavuus kasvoi merkittävästi vuoteen 2015 verrattuna eli noin 29,7 miljoonalla eurolla. Takaisin saadun rikoshyödyn määrä kasvoi yli 8,5 miljoonalla eurolla, vältettyjen verojen määrä yli 4,5 miljoonalla eurolla ja muun takavarikoimatta jääneen tavaran arvo 16,5 miljoonalla eurolla.

Tullilaboratorion suoritteiden kokonaisvolyymi vuonna 2016 oli 16 099, joista 14 629 erään liittyi laboratoriotutkimuksia ja 1 470 erään kasvisten tarkastuksia. Korkealaatuisen toiminnan ylläpitämiseksi laboratoriossa analysoitiin myös laadunohjausnäytteitä. Edelliseen vuoteen verrattuna tutkimuserien määrä kasvoi 11 prosenttia. Lukumääräisesti eniten näytemäärät kasvoivat tullirikosepäilyihin sekä sisämarkkinoiden elintarvikkeisiin ja kulutustavaroihin liittyvissä

tutkimuksissa. Tutkimusnäytteille tehtiin yli 47 000 tutkimusta joista saatiin vajaa miljoona tutkimustulosta. Tullilaboratoriossa tehtiin 315 kasvinterveystarkastusta ja 1 155 kasvisten vaatimustenmukaisuustarkastusta. Laboratorion näyteenottajat ottivat 847 tuoteturvallisuusvalvonnan näytettä.

Tuoteturvallisuusvalvonnessa tutkittiin 5 660 elintarvike- ja kulutustavaraerää (tavoite 6 000 erää, toteutuma 94 %). Vuoteen 2015 verrattuna tutkittujen erien määrä kasvoi 10 prosenttiyksikköä. Tuoteturvallisuusvalvonnessa tutkittiin eniten elintarvikkeita sisämarkkinanäytteistä ja kulutustavaroita tullattavista näytteistä. Henkilöstön väheneminen ja työpanoksen suuntaaminen tullirikostutkimuksiin vaikuttivat osaltaan siihen, että tuoteturvallisuusvalvonnan tavoitetta ei saavutettu.

Kaikista Tullilaboratorion suoritteista 5 prosenttia liittyi muille viranomaisille tai toimijoille tehtyihin maksullisiin laboratoriotutkimuksiin. Liiketaloudellisten suoritteiden osuus väheni 28 prosenttia edellisvuodesta.

1.6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Tavoite 2016	Toteuma 2016
Henkilötyövuodet ¹⁾	2 252	2 225	2 170	2 188
Työtyytyväisyys (VMBaro) ²⁾				3,3
Sairauspoissaolot (työpäivää / htv)	11,4	11,3	10,5	11,6
Lyhyet 1 – 3 pv sairauspoissaolot (päivää / htv)	3,96	4,2	3,3	4,0
Varsinaisten määräaikaisten %-osuus	4,8	3,8	4,0	1,4
Koulutuspäiviä / htv	7,5	7,1	8,0	6,2
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä (VMBarossa Ylin johto toimii esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä) ³⁾	2,7		3,2	2,4
Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa (VMBarossa Viestintä työyhteisössäni on vaikuttavaa (avointa, oikea-aikaista ja vuorovaikutteista)) ³⁾	2,9		3,4	3,0
Työn innostavuus ja työssä koettu ilo (VMBarossa Motivoidun ja innostun työstäni) ³⁾	3,5		3,6	3,5
Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä (VMBarossa Kehityskeskustelut auttavat minua työni tekemisessä ja osaamiseni kehittämisessä) ³⁾	2,6		3,1	2,4
Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä (VMBarossa Voin organisaatiossani kokeilla ja tehdä asioita uudella tavalla) ³⁾	2,9		3,2	2,9
Töiden yleinen organisointi työyhteisössä (VMBarossa Johto ja esimiehet ovat onnistuneet työyhteisöni töiden organisoinnissa) ³⁾	3,2		3,3	2,8

¹⁾Htv-määrä sisältää yli- ja lisätyöt sekä varallaolot (23,3 htv).

²⁾Aiemmin oli käytössä Työterveyslaitoksen työhyvinvointi-indeksi asteikolla 1 – 20, jonka mukaisena tavoitteena 2016 oli 13,3. Nykyisin käytössä VMBaron tutkimus, jossa vastaavaa työhyvinvointi-indeksiä ei mitata, vaan työtyytyväisyyttä. VMBarossa asteikkona on 1-5. Tutkimus tehdään jatkossa joka vuosi. Kysely on toteutettu 2. – 23.1.2017.

³⁾Asteikolla 1 – 5. Tutkimus tehdään jatkossa joka vuosi. VMBaron kysymykset poikkesivat hieman tulostavoitteissa olleista kysymyksistä. Kysely on toteutettu 2. – 23.1.2017.

Osa taulukon tavoitearvoista ovat luonteeltaan enemmän seurantaindikaattoreita kuin tavoitelukuja, koska yksittäisten tavoitearvojen asettaminen mm. koulutuspäivien määrälle ei ole kovin mielekäs – kyse on enemmän kehityksen seuraamisesta ja tarvittaessa suuntaamisesta haluttuun suuntaan kuin tietyn tavoiteluvun määrittämisestä.

Henkilöstömäärä, rakenne ja kulut

Tullissa työskenteli vuoden 2016 lopussa yhteensä 2 191 henkilöä. Naisten osuus Tullin henkilöstöstä oli 46,8 prosenttia.

Todellisia työpanoksia mittaava henkilötyövuosimäärä oli 2 165 ilman ylitöitä ja varallaoloa (Kieku). Henkilötyövuosimäärä laski 1,7 % edellisestä vuodesta. Yli- ja lisätöiden määrä oli 18,9 htv ja varallaolon määrä 4,4 htv eli yhteensä 23,3 henkilötyövuotta.

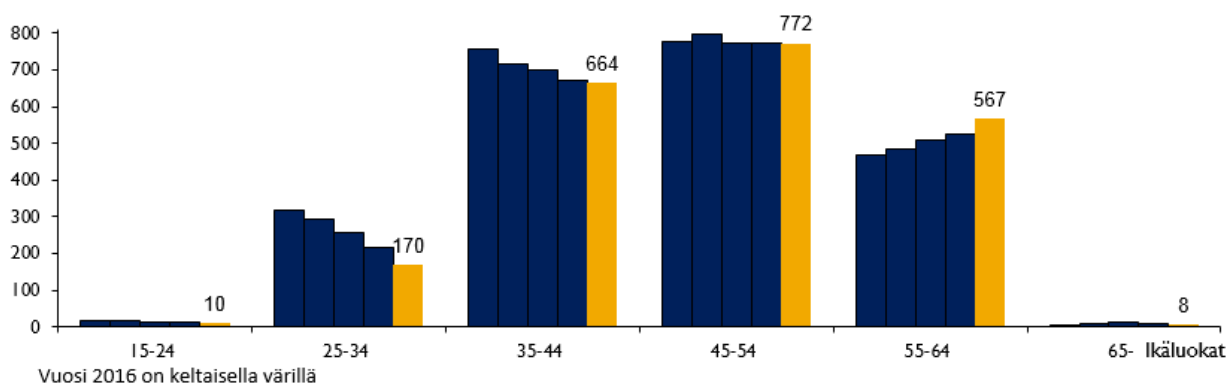
Henkilöstömäärä 2014-2016

	2016	muutos-%	2015	muutos-%	2014
Henkilöstön lukumäärä	2191	-0,9 %	2212	-2,5 %	2269
HTV	2165	-1,7 %	2202	-1,4 %	2234

Tullin henkilöstön keski-ikä vuonna 2016 oli 47,9 vuotta. Henkilöstöstä 61,5 prosenttia oli vuoden lopussa vähintään 45 vuotta. Suurin yksittäinen ikäryhmä oli 45-54 -vuotiaat, joita oli henkilöstöstä 35,2 prosenttia.

Henkilöstön jakautuminen ikäluokittain 2012–2016

lkm

Tullin koulutustasoindeksi vuonna 2016 oli 4,8. Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneita oli 31,8 prosenttia henkilöstöstä vuoden lopussa.

Henkilöstön koulutustasoindeksi 2014-2016

Koulutustaso	2016	2015	2014
naiset	5,0	4,5	4,8
miehet	4,6	4,2	4,5
Yhteensä	4,8	4,4	4,6

Tullin henkilöstön koulutusrakennetta tarkastellaan Tilastokeskuksen koulutusluokituksen mukaisesti. Koulutustasoindeksin asteikko on 1-8; jos keskiarvo on 7, niin henkilöt ovat suorittaneet ylempään korkeakoulututkinnon

Henkilöstökoulutuksen laajuus vuonna 2016 oli 6,2 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Henkilöstökoulutus sisältää sekä Tullin oman koulutuksen että ulkopuoliseen koulutukseen osallistumisen.

Henkilöstön koulutuspanostus 2014-2016

Koulutuspanostus	2016	2015	2014
työpäivää / htv kohden	6,2	7,1	7,5

Lähes kaikki tullilaiset, 95,9 % henkilöstöstä, työskentelevät virkasuhteessa. Määräaikaisia palvelussuhteita oli vuonna 2016 kaikista palvelussuhteista 1,4 %, kun vastaava luku vuotta aikaisemmin oli 3,8 %. Osa-aikaisesti työskenteli edellisten vuosien tapaan noin 5 % henkilöstöstä. Tullin lähtövaihtuvuus vuonna 2016 oli 3,9 %, kun se edellisenä vuonna oli 4,1 %.

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä ja suhteellinen osuus 2014–2016

Vakinaiset	2016	%-osuus	2015	%-osuus	2014	%-osuus
hlömäärä	2161	98,6 %	2128	96,2 %	2159	95,2 %
naiset	1010	46,1 %	990	44,8 %	1002	44,2 %
miehet	1151	52,5 %	1138	51,4 %	1157	51,0 %

Määräaikaiset	2016	%-osuus	2015	%-osuus	2014	%-osuus
hlömäärä	30	1,4 %	84	3,8 %	110	4,8 %
naiset	15	0,7 %	44	2,0 %	57	2,5 %
miehet	15	0,7 %	40	1,8 %	53	2,3 %

Palvelussuhteiden koko- ja osa-aikaisuus 2014–2016

	2016	2015	2014
Kokoaikaiset	2081	2091	2139
%-osuus	95,0 %	94,5 %	94,3 %
Osa-aikaiset	110	121	130
%-osuus	5,0 %	5,5 %	5,7 %

Sairauspoissaolosten lukumäärä vuonna 2016 oli 25 018 työpäivää, mikä on 0,4 % edellisvuotta enemmän. Tullilainen oli sairautensa takia pois töistä keskimäärin 11,6 työpäivää viime vuoden aikana.

Työhyvinvointia kuvaavia lukuja 2014-2016

	2016	2015	2014
Työtyytyväisyys	3,3	ei mitattu	ei mitattu
Sairauspoissaolot työpäivää/htv	11,6	11,3	11,4
Sairautapauksien lkm	6055	6 077	5 997
Työterveyshuolto (euroa/HTV)	486,6	427,7	386,9
Terveysprosentti	20,8	23,8	22,1

Tahti-järjestelmään Kieku-järjestelmästä siirtyneissä tiedoissa vuosina 2014 - 2016 on havaittu virheellisyyksiä sairauspoissaoloihin liittyvissä tiedoissa, jonka vuoksi näiden osalta on käytetty Kiekusta saatavia tietoja.

Vuonna 2016 Tullin kokonaistyövoimakustannukset olivat 116 647 569 miljoonaa euroa, 1,3 % vähemmän kuin edellisenä vuotena. Palkkasumma oli 96 791 272 miljoonaa euroa. Tehdyn työajan palkkojen osuus oli 76,85 % palkkasummasta.

Välilliset työvoimakustannukset, jotka sisältävät muun muassa loma-ajan palkat, lomarahat, koulutusajan palkat, sairausajan palkat jne., olivat kertomusvuonna 42 263 357 miljoonaa euroa, 4,3 % edellisvuotta vähemmän. Henkilötyövouden hinta oli 53 995,70 euroa nousten 0,4 % edellisvuodesta.

Työvoimakustannukset 2014-2016

	2016	2015	2014
Tehdyn vuosityöajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, (%)	77,60 %	77,20 %	76,70 %
Kokonaistyövoimakustannukset euroa	116 647 569	118 143 933	118 289 441
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	76,85 %	76,60 %	75,40 %
Väilliset työvoimakustannukset (euroa)	42 263 357	44 176 062	45 091 281
Väillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista (%)	56,82 %	59,70 %	61,60 %

1.7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

RAHOITUKSEN RAKENNE JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tullin toimintamenojen momentin 28.10.02 talousarviokehys vuodelle 2016 oli 172 251 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi määrärahaa 9 384 964 euroa. Tullin nettomenot olivat 169 396 002 euroa, jossa oli vähennystä 1 225 404 euroa verrattuna edellisvuoteen. Vuodelle 2016 siirtyi määrärahaa 12 239 961 euroa.

Tullin nettomenot jakautuivat suhteessa niin, että palkkamenot olivat 67 %, muut toimintamenot 32 % ja investoinnit 1 %.

28.10.63.2 Takaisin maksetut verot (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 2 600 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 308 686 euroa.

28.10.95.1 Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 2 700 000 euroa. Tulli käytti määrärahaa 415 032 euroa.

28.10.97 Autoveron vientipalautus (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 5 000 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 4 223 113 euroa.

28.91.41.2 Energiaverotuki (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa Tullille myönnetty 221 000 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 210 025 084 euroa elinkeinoelämän tukemiseen.

Tulomomentille 12.28.10 Tullin tulot arvioitiin kertyvän tuloja 2 500 000 euroa. Toteutunut kanto oli 2 251 898 euroa, mikä oli 62 110 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Maksullisten suoritteiden tuotoiksi arvioitiin 1 845 500 euroa toteutuman ollessa vajaat 2 miljoonaa euroa. Muiden viranomaisten puolesta kannetuista tuloista saatavia kantopalkkioita arvioitiin kertyvän 150 000 euroa, toteutuma oli 93 765 euroa. Muiksi sekalaisiksi tuloiksi arvioitiin 504 500 euroa toteutuman ollessa 177 497 euroa.

Tulomomentille 12.28.92 Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot arvioitiin kertyvän tuloja 34 000 000 euroa. Toteutuma oli 39 080 413 euroa.

Tulomomentilla 12.39.01 Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista Tullin kanto oli 1 806 620 euroa.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 42,4 milj. euroa, mikä on 1,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi reilut 2 miljoonaa euroa, joista maksullisten suoritteiden kate oli 3,3 %; liiketaloudellisten suoritteiden kate oli 17,7 % ja julkisoikeudellisten suoritteiden kate oli 0,76 %.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 170,7 miljoonaa euroa, mikä on 1,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Suurin kuluerä olivat henkilöstökulut 114,0 miljoonaa euroa, mikä on 1,0 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vähennys johtui henkilömäärän pienenemisestä vajaalla 40 henkilötyövuodella. Vuokratulot vähenivät 2,6 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna, mikä johtui sekä Senaatti-kiinteistöjen vuokramuutoksista että edellisvuonna takautuvasti Helsingin Satamalle maksetuista vuokrasta perustuen Korkeimman Hallinto-oikeuden päätökseen tullilain 20 § mukaisten ilmaistilojen tulkinnasta talvella 2015. Palvelujen ostot olivat 34,1 miljoonaa euroa, mikä on 3,8 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Kasvu aiheutui pääosin vauhtiin päässeestä tietojärjestelmien kehittämisohjelmasta ja Valtorin perimien maksujen kasvusta. Valmistus omaan käyttöön sisältää itse valmistettujen tietojärjestelmien kustannukset, jotka on laskettu kuhunkin järjestelmään käytetyn työajan ja henkilöiden palkkakustannusten perusteella. Valmistus omaan käyttöön oli 4,7 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä

tilikautena. Ostot aineista, tarvikkeista ja tavaroista tilikauden aikana vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 1,1 miljoonaa euroa ollen 3,8 miljoonaa euroa. Poistojen osuus oli 6,8 miljoonaa euroa summan ollessa edellisvuoden tasoa.

Rahoitustuotot ja –kulut olivat yhteensä 417 982 euroa, mikä on nettomääräisesti 515 535 euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Eroa selittää Helsingin Satamalle edellisvuonna maksetut viivästyskorot Vuosaaren sataman tullilain 20 § mukaisiksi ilmaistiloiksi tulkituista toimitiloista.

Satunnaiset tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti 225 644 euroa positiiviset saldon ollessa edellisvuonna 153 064 euroa.

Siirtotalouden kulut olivat 210,0 miljoonaa euroa summan säilyessä edellisvuoden tasolla. Vuodesta 2017 alkaen Tulli ei enää huolehdi energiaverotukien maksamisesta tehtävän siirryttyä Verohallinnon 1.1.2017.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista olivat yhteensä 10,6 miljardia euroa, mikä on 505,1 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Valmisteverojen kanto kasvoi kaikkiaan 383,6 miljoonaa euroa ollen 7,2 miljardia euroa; nestemäisten polttoaineiden verokertymä kasvoi 222,3 miljoonaa euroa, sähkön ja eräiden polttoaineiden 63,5 miljoonaa euroa ja tupakkaveron 94,0 miljoonaa euroa edellisvuodesta kasvun johtuessa lähinnä verotasomuutoksista. Makeis-, jäätelö- ja virvoitusjuomaveroa kannettiin 255,0 miljoonaa euroa eli 5 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna. Alkoholijuomaveron kanto pysyi edellisvuoden tasolla ollen 1 354,5 miljoonaa euroa. Autoveroa kannettiin 83,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna, mitä selittää autokaupan vilkastuminen. Tuonnin arvonlisäveroa kannettiin vajaat 2,4 miljardia euroa määrän kasvaessa lievästi edellisvuodesta.

TASE

Tullin taseen loppusumma on 36,0 miljoonaa euroa, mikä on 2,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Taseen vastaavaa summasta 21,7 miljoonaa euroa muodostuu käyttöomaisuudesta ja 13,9 miljoonaa euroa lyhytaikaisista saamisista. Vaihto- ja rahoitusomaisuuden suurin erä on muut lyhytaikaiset saamiset 12,5 miljoonaa euroa, joka muodostuu lähes täysin tullisaatavista.

Taseen vastattavissa oleva vieras pääoma 69,0 miljoonaa euroa muodostuu pääosin edelleen tilitettävistä eristä 27,2 miljoonaa euroa, siirtovelosta 18,9 miljoonaa euroa ja ostovelosta 10,9 miljoonaa euroa. Suurin erä on edelleen tilitettävät erät, joka muodostuu suurimmaksi osaksi EU:lle tilitettävistä varoista. Siirtovelat muodostuvat lähes täysin lomapalkkavelasta.

Tulli täsmäytti taseeseen tase-erittelyt passitukseen ja muihin tullimenettelyihin liittyvistä käteisvakuuksista ja Trafín puolesta myydyistä siirtoluvista- ja vakuutuksista. Käteisvakuuksien tili täsmäytettiin erikseen selvitettyyn Tullin hallussa olevien yksittäisten käteisvakuuksien määrään ja Trafín puolesta kannetut siirtoluvat ja –vakuudet täsmäytettiin Trafín joulukuulta lähettämään laskuun, koska Trafi ei ole pystynyt toimittamaan erittelyä yksittäisistä siirtoluvista ja –vakuutuksista, jotka Tulli oli heidän tietojärjestelmänsä mukaan myynyt joulukuussa 2016 mutta ei vielä tilittänyt heille. Tullivelkojen selvittelytilin saldo eroaa 37 122,13 euroa veroreskontran mukaiseen saldoon kohdistamattomista tai palauttamista odottavista maksuista. Tilinpäätösasiakirjan allekirjoittamisen aikaistuminen maaliskuun puolivälistä helmikuun viimeiseksi päiväksi ja aiemman ns. eurotilinpäätöksen aikaistuminen helmikuun puolivälistä tammikuun loppupuolelle Palkeitten tilinpäätösaikataulujen mukaisesti ovat johtaneet siihen, että tase-erittelyjen ja substanssijärjestelmien väliseen täsmäyttämiseen käytettävissä oleva aika on lyhentynyt merkittävästi ja kaikkia selvittelyjä ei ole ehditty tehdä.

1.8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA 2016

Tullin johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä, asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen ja riittävä varmuus viraston toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta, talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Tullin johto on arvioinut viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa sekä kehittämistarpeita. Johdon arvioinnissa on käytetty valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista sisäisen valvonnan arviointikehikkoa, Tullin EFQM – arviointimenetelmää sekä Tullin riskienhallintapolitiikan mukaista riskikehystä.

Arvioinnin perusteella Tullin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on toiminnan laajuuteen nähden asianmukaisesti järjestetty.

Määriteltyjä kehittämiskohteita ovat

- Strategisten kehityshankkeiden läpivienti
- Toiminnan riippuvuus sähköisistä järjestelmistä
- Henkilöstöressurit
- Johtaminen ja esimiestyö
- Toimintaympäristö, lainsäädäntö- ja toimintatapamuutokset.

1.9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Komission terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston (DG SANTE) arvioi torjunta-aineiden luomutuotannon valvontaa Suomessa. Tulli on maahantuotujen luomutuotteiden virallisesta valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen. Arvioinnin mukaan Tullilaboratorion suorituskyky on hyvä ja pätevyystesteissä on menestytty erittäin hyvin tuloksin. Arvioinnin päätelmässä nostettiin esiin, ettei Tullilaboratorio täytä kaikkia kansallisen vertailulaboratorion tehtäviään aktiivisesti. Tehtävien hoitamiseksi etsitään yhteispohjoismaista ratkaisua.

Maaseutuvirasto suoritti Tullissa maksajaviraston delegoituja tehtäviä hoitavan tietoturvakatselmoinnin keväällä 2015. Arvioitavana oli kaikkiaan 51 eri kohtaa, joista kunnossa oli 48, kahdessa kohdassa oli lieviä poikkeamia (maksajaviraston tietoturvapoliittikan saattaminen henkilökunnan tietoon ja soveltamislausunto) ja lisäksi yhdessä kohdassa oli havaittu kehitettävää vaikka se olikin kunnossa.

Euroopan komissio suoritti tarkastuksen Eurostatin rahoittamiin kolmeen tilastotoiminnan hankkeeseen syksyllä 2016. Tarkastuksessa ei havaittu systemaattisia virheitä; ainoa raportoitu virhe oli yhden matkalaskun alv-käsittely, jossa 84,26 euron alv-summa oli erehdyksessä laskutettu hankkeelta, vaikka alv ei ole näissä hankkeissa rahoituskelpoinen erä. Lisäksi palkkakustannusten osalta huomautettiin, että Tulli oli käyttänyt virkamiestensä todellisia palkkakustannuksia korvausten hakuperusteena sen sijaan, että olisi käyttänyt keskimääräisiä palkkataulukoihin perustuvia palkkoja.

Sisäministeriö suoritti ISF-rahoitteisen Toivo-järjestelmäkehityshankkeen tarkastuksen syksyllä 2016. Tarkastuksen mukaan hanketta toteutetaan sääntöjen puitteissa ja myönnettyä rahoitustukea käytetään tukipäätöksen mukaisesti ja hanke on hyvin hallinnoitu ja etenee suunnitelmien mukaisesti. Raportissa huomautettiin, että kaikki liiteasiakirjat on liitettävä hankemateriaaliin mukaan lukien toimittajilta tulevat raportit, joista ilmenevät heidän hankkeeseen käyttämät tunnit.

1.10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ JA EPÄSÄÄNNÖNMUKAISUUKSISTA

Vuonna 2016 Tullissa tuli ilmi kaksi kassavajetta:

Toimipaikka	Kassavaje euroa	Syy	Selvitys/Toimenpiteet
Vaasan tullitoimipaikka	110,00	Huolimattomuus, inhimillinen erehdys yms.	Katettu toimintamenoista
Vaalimaan tullitoimipaikka	40,00	Huolimattomuus, inhimillinen erehdys yms.	Katettu toimintamenoista
Yhteensä	150,00		

Tulli maksaa valtionapuviranomaisena energiaverotukea. Vuonna 2016 Tulli teki 22 intensiivisen energiaverotuen takaisinperintäpäätöstä 15 yritykselle pääoman ollessa 3 611 432 euroa.

Syksyllä 2016 ilmeni, että Tullin virkamiehilleen antamia maksuaikakortteja on ilmeisesti kopioitu ja korteilla on tehty ostoksia ulkomailta Amazon-verkkokaupassa. Kopiointiepäily on kohdistunut kahteen maksuaikakorttiin, joilla on tehty epäilyttäviä ostoja useiden tuhansien eurojen arvosta. Tulli on kuolettanut kyseiset maksuaikakortit ja tehnyt asiasta rikosilmoituksen poliisille, jossa asian tutkinta on kesken. Maksuaikakortit myöntänyt pankki on korvannut toisella kortilla tehdyt ostokset selvittelyjensä jälkeen Tullille, toisen kortin tapahtumien selvittely on vielä kesken.

2 TULLIN TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Tullin talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	10 122 260 629,67	10 486 639 976	10 598 221 707,33	111 581 731,23	101
11.04.01. Arvonlisävero	2 352 647 183,55	2 371 940 195	2 371 940 194,90	0,00	100
11.08.01. Tupakkaverot	880 851 169,41	950 000 000	974 899 332,47	24 899 332,47	103
11.08.04. Alkoholiuomaverot	1 355 743 517,89	1 340 000 000	1 354 467 561,50	14 467 561,50	101
11.08.05. Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverot	249 896 905,07	257 000 000	254 971 351,32	-2 028 648,68	99
11.08.07. Energiaverot	4 309 116 490,30	4 518 000 000	4 594 845 293,84	76 845 293,84	102
11.08.08. Eräiden juomapakkausten valmisteverot	15 127 653,87	15 000 000	15 413 456,94	413 456,94	103
11.10.03. Autovero	876 831 206,96	959 993 673	959 993 672,99	0,00	100
11.10.07. Ajoneuvoverot	1 697,45	1 512	1 512,10	0,00	100
11.10.08. Jätevero	32 363 376,47	25 000 000	20 624 302,27	-4 375 697,73	82
11.19.06. Väylämaksut	45 381 999,27	44 800 000	46 335 335,47	1 535 335,47	103
11.19.08. Öljyjättemaksu	3 723 833,62	4 000 000	3 825 097,42	-174 902,58	96
11.19.09. Muut verotulot	575 595,81	904 596	904 596,11	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	21 179 691,96	48 757 164	48 509 062,87	-248 101,62	99
12.28.10. Tullin tulot	2 314 008,48	2 500 000	2 251 898,38	-248 101,62	90
12.28.92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	41 486 342,39	39 080 413	39 080 413,02	0,00	100
12.28.99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	22 428,25	1 360	1 359,66	0,00	100
12.39.01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	-25 346 342,58	1 806 620	1 806 620,13	0,00	100
12.39.02. Verotukseen liittyvät korkotulot	2 703 255,42	5 368 772	5 368 771,68	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	10 143 440 321,63	10 535 397 141	10 646 730 770,20	111 333 629,61	101

Tullin talousarvion toteutumalaskelma

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia							64 000,10	64 000,10	64 000,10	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)							64 000,10	64 000,10	64 000,10	0,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	393 637 338,70	412 096 104	383 528 058,24	12 239 961,28	395 768 019,52	16 328 084,89	9 384 963,57	181 730 629,57	169 490 668,29	12 239 961,28
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	8 515 804,16	8 450 438	8 450 438,41		8 450 438,41	0,00				
28.10.02. Tullin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	170 776 000,00	172 251 000	160 011 038,72	12 239 961,28	172 251 000,00		9 384 963,57	181 635 963,57	169 396 002,29	12 239 961,28
28.10.63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	2 003 844,77	2 600 000	308 685,70		308 685,70	2 291 314,30				
28.10.63.2. Takaisin maksetut verot Tulli	2 003 844,77	2 600 000	308 685,70		308 685,70	2 291 314,30				
28.10.95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	382 110,30	2 700 000	415 032,36		415 032,36	2 284 967,64				
28.10.95.1. Verotukseen liittyvät korkomenot Tulli	382 110,30	2 700 000	415 032,36		415 032,36	2 284 967,64				
28.10.97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)	2 051 258,05	5 000 000	4 223 113,37		4 223 113,37	776 886,63				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		94 666	94 666,00	0,00	94 666,00		0,00	94 666,00	94 666,00	0,00
28.91.41. Energiaverotuki (arviomääräraha)	209 908 321,42	221 000 000	210 025 083,68		210 025 083,68	10 974 916,32				
28.91.41.2. Energiaverotuki Tulli	209 908 321,42	221 000 000	210 025 083,68		210 025 083,68	10 974 916,32				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	11 553,63	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2v)	11 553,63	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	11 553,63	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä	393 648 892,33	412 096 104	383 528 058,24	12 239 961,28	395 768 019,52	16 328 084,89	9 448 963,67	181 794 629,67	169 554 668,39	12 239 961,28

3 TULLIN KÄYTÖSSÄ OLEVAT VALTUUDET

Kirjanpitoyksikön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2016 valtuudet						Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2017 TA:ssa						
28.10.02 Tullin toimintamenot	2 927	0	51 273	51 273	3 540	47 733	47 733	2 411	2 200	1 200	0	0	5 811
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 927							1 290	781	200			2 271
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet			51 273	51 273	3 540	47 733	47 733	1 121	1 419	1 000			3 540
Yhteensä	2 927	0	51 273	51 273	3 540	47 733	47 733	2 411	2 200	1 200	0	0	5 811

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösoasassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoituvuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

4 TULLIN TUOTTO- JA KULULASKELMA

TULLIN TUOTTO- JA KULULASKELMA	1.1.2016-31.12.2016		1.1.2015-31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 074 444,88		2 166 360,07	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	32 299,60		18 535,40	
Muut toiminnan tuotot	40 337 518,75	42 444 263,23	42 082 681,59	44 267 577,06
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	3 804 856,12		4 950 723,71	
Henkilöstökulut	114 007 659,12		115 056 841,44	
Vuokrat	13 135 029,70		15 725 373,58	
Palvelujen ostot	34 062 262,81		30 233 403,93	
Muut kulut	3 523 859,72		3 353 200,32	
Valmistus omaan käyttöön	-4 730 210,88		-4 542 263,82	
Poistot	6 751 236,38		6 838 646,32	
Sisäiset kulut	193 556,74	-170 748 249,71	328 968,38	-171 944 893,86
JÄÄMÄ I		-128 303 986,48		-127 677 316,80
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	3 900,02		4 216,83	
Rahoituskulut	-421 881,97	-417 981,95	-937 734,00	-933 517,17
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	326 055,98		191 553,82	
Satunnaiset kulut	-100 411,73	225 644,25	-38 489,59	153 064,23
JÄÄMÄ II		-128 496 324,18		-128 457 769,74
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Elinkeinoelämälle	210 025 083,68	-210 025 083,68	209 886 291,31	-209 886 291,31
JÄÄMÄ III		-338 521 407,86		-338 344 061,05
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	10 593 780 720,34		10 118 588 672,80	
Muut pakolliset maksut	7 175 391,81		-22 643 087,16	
Perityt arvonlisäverot	84 012,32		108 367,11	
Suoritettut arvonlisäverot	-8 450 438,41	10 592 589 686,06	-8 515 804,16	10 087 538 148,59
TILIKAUDEN TUOTTOJÄÄMÄ		<u>10 254 068 278,20</u>		<u>9 749 194 087,54</u>

5 TULLIN TASE

TULLIN TASE

VASTAAVAA	31.12.16		31.12.15	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	1 377 042,58		1 409 316,04	
Muut pitkävaikutteiset menot	9 994 211,27		7 426 611,10	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 488 772,13	16 860 025,98	7 596 497,06	16 432 424,20
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	565 465,11		717 960,49	
Rakennelmat	11 210,08		12 649,67	
Koneet ja laitteet	4 301 196,84	4 877 872,03	4 241 711,01	4 972 321,17
KÄYTTÖOM. JA MUUT PITKÄAIK.SJOITUKSET YHTEENSÄ		21 737 898,01		21 404 745,37
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		8 308,34		12 596,30
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 317 953,21		1 326 359,17	
Siirtosaamiset	3 000,00		17 972,17	
Muut lyhytaikaiset saamiset	12 511 200,61		14 720 599,77	
Ennakkomaksut	18 636,46	13 850 790,28	27 293,01	16 092 224,12
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	331 648,18		410 807,28	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	329,43		0,00	
Muut pankkitilit	1 939,13		3 428,00	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	58 162,25	392 078,99	132 556,50	546 791,78
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		14 251 177,61		16 651 612,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>35 989 075,62</u>		<u>38 056 357,57</u>

TULLIN TASE

	31.12.16		31.12.15	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-29 868 269,86		-29 868 269,86	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 109 265,33		806 325,05	
Pääoman siirrot	-10 258 326 001,55		-9 748 891 147,26	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	10 254 068 278,20	-33 016 727,88	9 749 194 087,54	-28 759 004,53
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	487 985,91		698 768,58	
Saadut ennakot	905 247,24		7 982,14	
Ostovelat	10 857 947,97		5 660 704,17	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	2 263 307,34		2 163 476,32	
Edelleen tilitettävät erät	27 210 183,95		31 583 053,12	
Siirtovelat	18 872 515,40		18 884 860,25	
Muut lyhytaikaiset velat	8 408 615,69	69 005 803,50	7 816 517,52	66 815 362,10
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		69 005 803,50		66 815 362,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>35 989 075,62</u>		<u>38 056 357,57</u>

6 LIITETIEDOT

Tullin tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailuvuuteen

Tullilla ei ole talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailuvuuteen koskevia muutoksia.

2) valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tulli on käyttänyt Euroopan keskuspankin noteeraamia valuuttakursseja 30.12.2016 muutettaessa ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja sekä muita sitoumuksia Suomen rahaksi seuraavasti:

Venäjän rupla	64,3000
---------------	---------

3) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujaamän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tullin tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

4) aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Tullilla ei ole aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

5) selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Tullin edellistä vuotta koskevat tiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa.

6) selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Tullin tehtäviksi säädetyt valmiste- ja autoverotus siirtyvät Verohallinnon tehtäviksi 1.1.2017. Muutoksen myötä valmiste- ja autoverotustehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy Tullista Verohallintoon. Tulliin jää Euroopan unionin ulkopuolelta maahantuotavien valmisteveronalaisten tuotteiden verotus tietyissä tilanteissa.

Tullin tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Sirretty seuraavalle vuodelle	
28.10.02.	Bruttomenot	171 894 746,88	172 761 000	161 479 243,50	173 719 204,78					170 864 207,07	
Tullin toimintamenot	Bruttotulot	1 118 746,88	510 000	1 468 204,78	1 468 204,78					1 468 204,78	
(nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	170 776 000,00	172 251 000	160 011 038,72	12 239 961,28	172 251 000,00	9 384 963,57	181 635 963,57	169 396 002,29	12 239 961,28	

Tullin tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2016	2015
Henkilöstökulut	96 076 094,82	95 729 869,00
Palkat ja palkkiot	95 782 933,43	95 571 057,08
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	293 161,39	158 811,92
Henkilösivukulut	17 931 564,30	19 326 972,44
Eläkekulut	15 802 817,94	17 803 561,93
Muut henkilösivukulut	2 128 746,36	1 523 410,51
Yhteensä	114 007 659,12	115 056 841,44
Johdon palkat ja palkkiot	585 567,13	734 408,83
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	9 732,00	7 737,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	9 492,00	7 497,00

Tullin tilinpäättöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo €tai %
112 Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	3-5	33,3-20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0
122 Rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
123 Rakennelmat	Tasapoisto	20	5	0
125-126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet	Tasapoisto	5-10	10-20	0
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	7	14,3	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	5	20	0
1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
130 Käyttöomaisuuspaperit	Ei poistoja			

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuus-
hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Tullin tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2016	2 282 684,67	19 224 945,79	7 596 497,06	29 104 127,52
Lisäykset	644 809,09	6 888 286,75	4 730 210,88	12 263 306,72
Vähennykset	-362 276,62	-42 751,59	-6 837 935,81	-7 242 964,02
Hankintameno 31.12.2016	2 565 217,14	26 070 480,95	5 488 772,13	34 124 470,22
Kertyneet poistot 1.1.2016	-873 368,63	-11 798 334,69	0,00	-12 671 703,32
Vähennysten kertyneet poistot	362 276,62	42 751,59	0,00	405 028,21
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-512 060,38	-4 306 845,07	0,00	-4 818 905,45
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	-165 022,17	-13 841,51	0,00	-178 863,68
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	-1 188 174,56	-16 076 269,68	0,00	-17 264 444,24
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 377 042,58	9 994 211,27	5 488 772,13	16 860 025,98

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	
Hankintameno 1.1.2016	3 102 418,54	43 094,16	9 380 382,74	12 525 895,44
Lisäykset	0,00	0,00	1 675 454,93	1 675 454,93
Vähennykset	0,00	0,00	-249 943,68	-249 943,68
Hankintameno 31.12.2016	3 102 418,54	43 094,16	10 805 893,99	13 951 406,69
Kertyneet poistot 1.1.2016	-2 384 458,05	-30 444,49	-5 153 599,81	-7 568 502,35
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	248 434,94	248 434,94
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-152 495,38	-1 439,59	-1 595 920,11	-1 749 855,08
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	-3 612,17	-3 612,17
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	-2 536 953,43	-31 884,08	-6 504 697,15	-9 073 534,66
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	565 465,11	11 210,08	4 301 196,84	4 877 872,03

Tullin tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2016	2015	Muutos 2016-2015
Korot euromääräisistä saamisista	3 900,02	5 912,27	-2 012,25
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	-1 695,44	1 695,44
Rahoitustuotot yhteensä	3 900,02	4 216,83	-316,81
Rahoituskulut	2016	2015	Muutos 2016-2015
Korot euromääräisistä veloista	421 881,97	937 313,53	-515 431,56
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	420,47	-420,47
Rahoituskulut yhteensä	421 881,97	937 734,00	-515 852,03
Netto	-417 981,95	-933 517,17	515 535,22

Tullin tilinpäätöksen liite 9: Talousarvioloudesta annetut lainat

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarviomenot 2016	Määrärahatarve 2017	Määrärahatarve 2018	Määrärahatarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	11 150 292,68	12 377 342,68	13 063 062,68	13 295 101,56	40 071 838,15	78 807 345,07

Tullin tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tullilla ei ole liitteessä ilmoitettavia tietoja.

Tullin tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Menomomentin käyttö vakiosisällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	Lkp-tili	€
28.10.63.2 Takaisin maksetut verot		
<i>Määrärahaa saa käyttää veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä tai verosopimuksissa tarkoitetuista syistä Tullin päätöksellä oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron. Lisäksi määrärahaa saa käyttää tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen, EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen sekä valtion korvattavaksi tuomittujen ELV-vahingonkorvausten maksamiseen viivästyskorkeineen.</i>	39. Muut toiminnan tuotot	85 860,19
	61. Satunnaiset kulut	88 964,21
	90. Verot ja veronluonteiset maksut	133 861,30
	Yhteensä	308 685,70

7 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätösasiakirja on hyväksytty Helsingissä 24. helmikuuta 2017.

Pääjohtaja

Antti Hartikainen

Talousjohtaja

Pekka Pylkkänen